

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/145 - 2023/512
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.5.2023/31
Karar Numarası : 2023/416
Başvuran : A. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : ... A. Ş.
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Engellilik temelinde ayrımcılık yapıldığı iddiası ve işe iade talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 1998 yılında ... A.Ş. 'de uçak bakım teknisyeni olarak işe başladığını, 15 yıl çalıştıktan sonra polinöropati hastalığı sebebiyle ellerinde ve ayaklarında güçsüzlük oluştuğunu, mevcut engelini 2015 yılında engelli raporu ile belgelenildiğini, hastalığı sebebiyle önce farklı bir birimde görevlendirildiğini, hastalığının devam etmesi üzerine 2018 yılında iş akdinin feshedildiğini, engeli nedeniyle yapılan feshin geçersiz sayılması ve işe iade talebiyle iş mahkemesinde dava açtığını, istinaf aşamasında işe iadesine karar verildiğini fakat ... tarafından işe iade edilmediğini, bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini, son yıllarda ... yönetimi tarafından çok sayıda engellinin iş akdinin feshedildiğini iddia ederek işe iade edilmeyi talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun Görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara baēlamak ve sonuēlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasaēı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuēlarını takip etmek; ... i) Özgürlüēünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuēlarını takip etmek; ...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(5) 4857 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadıēı hâllerde yapılabilir.

(...)”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “4857 sayılı iş kanununun 5 inci maddesinin kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular” başlıklı 41’inci maddesi şöyledir:

“(1) 4857 sayılı İş Kanununun 5 inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvurular, 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadıēı hâllerde yapılabilir.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” kenar başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediēi, ... yönlerinden incelenir.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekēeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkēa dayanaksız olup olmadıēı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediēi, ayrımcılık yasaēı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadıēının tespiti aēısından incelenebilirliēin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekēeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliēi esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları tařımadıēının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekēeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEēERLENDİRME VE GEREKēE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılıēın önlenmesi ile bu ilkeler doērultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanunu’nun 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karar baēlamak ve sonuēlarını takip etmek, ayrımcılık yasaēı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuēlarını takip etmek, özgürlüēünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuēlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru, başvuran engelli olduēu için iş akdinin feshedildiēi, bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiēi, başvuranın ...’ye karşı açtıēı işe iade davasının lehine sonuēlandıēı halde işe

iade edilmediği iddiası ile işe iade talebine ilişkindir.

12. 10/6/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5'inci maddesinde iş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamayacağı, 21'inci maddesinde ise, işverence gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işverenin işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorunda olduğu, işçiyi bir ay içinde işe başlatmaz ise işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olduğu hüküm altına alınmıştır.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 41'inci maddesinde, 4857 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamına giren ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruların, 4857 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirlenen şikâyet usulleri izlendikten sonra herhangi bir yaptırım kararı alınmadığı hâllerde yapılabileceği düzenlenmiştir.

14. Başvuranın işe iade edilme talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargıya intikal ettiği, yargılama aşamasında yaptırım kararı alındığı anlaşıldığından 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin beşinci fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 41'inci maddesi gereği başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

- A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA
C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye